

Csomagolástechnológus és Papíros Szakmai Nap az Óbudai Egyetemen

Dr. Koltai László, Tamásné dr. Nyitrai E. Cecília, Tiefbrunner Anna

A korábbi évekhez hasonlóan, idén tavasszal is megrendezésre került a Csomagolástechnológus és Papíros Szakmai Nap, amelyen közel hetven vettek részt. A május 18-ai, budapesti rendezvény helyszíne az Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari Karának tanácsterme volt. Az előző évhez képest a terem külsejében, az iskola nevében változott. A korábbi Budapesti Műszaki Főiskola idén január 1-jétől megkapta az egyetemi rangot, és így az ország legfiatalabb egyetemeként szervezhette meg a szakmai konferenciát korábbi partnerével, a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesülettel. A tizenkettedik alkalommal megrendezett szakmai nap délelőtti és délutáni üléseinek levezető elnöke Szőke András, a PNYME papír-ipari szakosztályának elnöke volt.

A konferencia programja dr. Patkó István dékán köszöntőjével és megnyitóbeszédével kezdődött, melyet dr. Horváth Csaba, az egyetem Médiatechnológiai és Könnyűipari Intézet vezetőjének tájékoztatója követett az újabb képzési lehetőségekről és a szakmai felsőoktatás helyzetéről, kihívásairól.

A szakmai előadások sorát Szőke András „A papír szerepe a csomagolástechnikában” című összefoglalója nyitotta meg. Az előadó kifejtette, hogy a csomagolás jótékony hatása életminőségünkre vitathatatlan, bár feladatai folyamatosan változnak, a világ különböző pontján az egyes funkciók más-más súllyal vesznek részt a védelemben, elosztásban, információhordozásban, környezetvédelmi jelentőségét senki sem vitatja. Egyre hangsúlyosabban beszélünk az erőforrások kíméléséről, az újrahasznosításról. Továbbá kiemelte, hogy hazánkban éppúgy, mint Európában a két legjelentősebb csomagoló alapanyag a papír és a műanyag. Ez Magyarországon 2009-ben 41%, ill. 33% volt. Az elmúlt tíz évben a papír aránya 5%-kal, a műanyagé 2%-kal nőtt. Mindkét iparág jelentős szerepet játszik a magyar ipari termelésben. Magyarországon a fémalapú csomagolás

egy-egy területen elhódít csomagolási megoldásokat, újakat is teremt. Az előadásban hangsúlyosan szerepelt, hogy környezeti szempontból legkedvezőbb alapanyag a papír. Nemcsak magas újrahasznosított arányával, hanem azzal a tulajdonságával, hogy más reciklált papírt is befogad, és csomagolóanyagként hasznosít. Egyéb erőforrásigénye (víz, energia, levegő) folyamatosan csökken a fejlesztések következtében. A műanyag e tekintetben – néhány kiváló, nélkülözhetetlen tulajdonsága mellett – kedvezőtlenebb.

Ezt követte Nagy Miklósnak, a CSAOSZ szaktitkárának előadása „Tendenciák a csomagolástechnikában – egy nemzetközi felmérés tapasztalatai” címen. A prezentációból megtudhattuk, hogy a világ csomagolóiparának termelési értéke 564 milliárd USD, a Csomagolási Világszövetség (WPO) és a PIRA International Ltd. egy 2009-ben közzétett közös tanulmány szerint. Egy másik, ugyancsak a PIRA által készített munka szerint, 2009-ben a fogyasztói csomagolások piaca 380 milliárd dollárt tett ki, amely az előző évhez képest 3%-os zsugorodást jelent, dacára annak, hogy a fogyasztási színvonal nem csökkent. Szakértői előrejelzések szerint 2010-ben helyreáll az értékesítés szintje és 2014-ig évenkénti 3%-os növekedéssel lehet számolni.

A fogyasztói csomagolások piacának 70%-át két terület, az élelmiszerek és az italok csomagolása teszi ki, az egészségügyi cikkek (gyógyszerek), valamint a személyi szükségleti cikkek (arc-, test-, haj-, bőrápoló, tisztálkodó szerek stb.) piaca további 10%-ot képvisel. A kutatók 2009-ben minden ágazatban fogyasztáscsökkenést mértek, az egészségügyi termékek esetében az értékesítés közel változatlan maradt, az élelmiszerek esetében kismértékű, míg a kevésbé lényeges területeken, mint a kozmetikumok és a személyi szükségleti cikkek területén drámai csökkenés következett be. Az előrejelzések azonban 2014-ig 4%-os növekedést jósolnak a kozmetikai és a gyógyszeripari területeken.

Érdekes és hasznos tapasztalatokat hallhattak a résztvevők Kecskeméti Attila „A válság kezelése a Forest-Papír Kft. aspektusából” című előadása során. Bodrogai Ferenc a Forest-Papír Kft. vezetője sajnos nem tudott részt venni az ülésen, de kollégája tartalmas összefoglalójából megtudhattuk, hogy a Forest-Papír Kft.-t 1994-ben alapította négy magánszemély, köztük Bodrogai Ferenc, aki azóta ügyvezetőként irányítja a céget, amely 16 év alatt olyan középállalattá fejlődött, ahol ma már több mint 200 ember dolgozik, és történetében minden évet sikeresen zárt. Az előadásban a Forest-Papír Kft. múltjának, jelenének és jövőjének bemutatásával megismerhették a hallgatók, hogy miként válhatott eredményessé egy magyar cég a multik árnyékában. Ennek egyik lényege, hogy a fogyasztóknak minőségi, jó érték arányú termékekre van szükségük, ezért fontos a folyamatos innováció és a technológiai fejlesztések. Az előadó ismertette, hogy a vállalkozás néhány éve megvásárolta Közép-Kelet-Európa négy legmodernebb, fotóminőségű nyomtatóra képes szalvtagépét. Emellett kiemelte a magyar termékek védelmét, a társadalmi munka fontosságát, a környezet érdekében tett erőfeszítéseiket is.

Rövid szünet után Szilágyi Balázs, a GS1 Magyarország képviselőjében, tartott érdekes előadást „Mit mért, mit ért? – A jó adat, a jó alap. A csomagolt termékek adatainak mérése objektív, megbízható és automatizált módon” címmel. Az előadó hangsúlyozta, hogy a termék befoglaló méreteinek és tömegének nem megfelelő kezelése befolyásolja a termékinformáció minőségét, és így több szinten is rontja a kereske-

delmi folyamatok hatékonyságát. A rendelési, szállítási, raktározási és polcfeltöltési folyamatok tervezése és lebonyolítása során elsődleges, hogy pontosan tudjuk, melyik árut kell kezelnünk. Erre alkalmas az automatikus áruazonosítás: a termékekhez azonosító kulcsok rendelése és ezek megjelenítése vonalkód jelképpel. Önmagában azonban az áruazonosítás nem elég, ha az áru méreteire és tömegére vonatkozó adatok hibásak vagy hiányosak. Annak érdekében, hogy a különböző cégek belöldi és nemzetközi szinten egységes és megbízható módon tudják meghatározni a mért adatokat, a GS1 szakemberei folyamatosan karbantartják, bővítik a „Termékmérési útmutató” c. dokumentumot és elindították a „Termékmérési szolgáltatását”. A résztvevők megtudhatták, hogy a mobil mérőeszköz egy hitelesített precíziós elektronikus mérlegből és a befoglaló méretek pontos mérésére alkalmas ultrahangos érzékelőkből áll. Mobil kivitelezése

miatt a szolgáltatást igénybe vevő telephelyen történik a mérés, nincs szükség a termékek szállítására. Az előadás fő célja a mobil mérőeszköz és annak alkalmazási lehetőségeinek bemutatása volt.

A délelőtti ülés résztvevői színvonalas és érdekes tudományos előadást hallhattak „Újdonságok a nanotechnológia alkalmazásában” címmel dr. Csóka Leventétől, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Papírtechnológiai Tanszékének egyetemi docensétől. Az előadásból megtudhattuk, hogy egy fatörzs, és általában a lignocellulóz tartalmú növények, kimagaslóan magas szilárdsága a rostok falában található cellulóz fonalmolekulák magas szilárdságának a következménye. Az előadás során bemutatásra ke-

rült a cellulóz fibrillákból származó nanokristályos cellulóz, valamint annak előállítására és felhasználására.

Elhangzott, hogy a nanofibrillák nagy szilárd-ságúak, reaktívak, biológiailag megújulnak és különböző technikai célra használhatóak, a fibrilláris nanocellulózt számos ipari termék előállításánál használni lehet: papír- és lemezipar, bio/nanokompozitok, élelmiszer-emulziók, kozmetikumok/krémek, gyógyszerészeti és higiéniai/abszorbeáló termékek, emulziók/diszperziók alkalmazására, olaj visszanyerésére stb. Nanokristályos cellulózt már az ötvenes évektől állítanak elő, igazi jelentősége azonban napjainkban teljesedik ki. Savas és enzimatikus hidrolízis útján állítják elő. Az alapanyag lehet baktérium cellulóz, alga cellulóz, egynyári vagy fás növények rostjai. Megújuló, sok más anyaggal összeférhető, nanomátrix szerkezeteknek kiváló erősítőanyag.

Ezt követően egy másik tudományos igényű és izgalmas előadás is elhangzott „Új kihívások az élelmiszerek csomagolásfejlesztésében”, amelyet Monspartné Sényi Judit, a Budapesti Corvinus Egyetem Élelmiszertudományi Karának egyetemi docense tartott.

Az előadó elmondta, hogy több éve, amióta az élelmiszerek csomagolástechnikáját oktatják a Budapesti Corvinus Egyetemen (mind BSc, mind Msc szinten), illetve amióta a pályázatos kutatásokban fokozott aktivitással vesznek részt, pl. az új csomagolóanyagok és módszerek elterjesztése érdekében; és amióta konkrét élelmiszertermékek innovatív csomagolásfejlesztéséért is felelősek, egyre inkább jelentkezik a kérdés, hogy az oktató és kutató munka milyen mértékben hasznosul az élelmiszerek tényleges piacán. Hangsúlyozta, hogy az élelmiszer-csomagolás egyrészt művészet, másrészt tudomány. Gyakran tapasztalható, hogy a kereskedelemben kapható új élelmiszer-csomagolások inkább csak egyéni, gyakorlati megfontolások alapján kerülnek az áruházak polcaira, és az ilyen ún. „próba-szerencse” módszerrel készült termékek gyakran nem is felelnek meg a tudományos igényességnek. Végezetül olyan új fogalmak értelmezéséről is szólt, mint a „funkcionális élelmiszerek, a bioaktív vegyületek,” valamint az ún. „Super-food” élelmiszer-kategória és a „Fenntartható Csomagolás”.

Az SCA Packaging képviselőjében Greksza György és Korompay Viktor „Legújabb cso-

magolási trendek és megvalósításuk fejlesztői szemmel” című beszámolója hangzott el. Az előadás elején elhangzott az innováció jelentősége, típusainak ismertetése. A leggyakrabban felmerülő kérdésekre, minthogy mi az innováció, mi a mozgatórugója, mi a Proaktív Design és a Redesign, érdekes és tartalmas választ adtak. Az előadók érintettek néhány érdekes témát a trendek világából is, mint: a Green/Sustainable (fenntarthatóság)/Környezetvédelem, a Next generation SRP/RRP – a pulci kihelyezések fejlődése, az RFID és a Simplicity –, az egyszerűség elve. Hangsúlyozták, hogy az egyik legfontosabb a sikeres munkához a kreativitás és tapasztalat egyensúlya

Az ebédet követő délutáni ülést Dombóvári Zoltánnak, a Hamburger Hungária Kft. munkatársának beszámolója nyitotta meg „Hamburger Hungária Dunaújváros, 7-es papírgép” címmel. Az előadásból megismerhettük az új papírgép jellemző adatait, többek között a termelési kapacitást, melynek értéke 350–400 tonna/év, és melyet 1400 m/perces maximális gyártási sebességgel képesek előállítani. Az előadás kitért a kiegészítő és kiszolgáló berendezésekre és a gyár egyéb részlegeire is.

Ezt követte Bagdi Ildikó „A Kartonpack bemutatkozása – beruházások a gyógyszeripari igények tükrében” című előadása. Az előadó ismertette, hogy a Kartonpack jogelődjét, a Debreceni Könyvkötő és Dobozkészítő K.Sz.-t 1952-ben alapították, 1990-ben részvénytársasággá, 1999-ben pedig nyilvánosan működő részvénytársasággá alakult át. A Kartonpack Magyarország egyik legjelentősebb csomagolóeszköz-gyártó vállalata, melynek fő profilja a nyomtatott kartondobozok (faltkartonok) gyártása. Partnereik közt kiemelt helyet foglal el a gyógyszeripar, ezért technológiai fejlesztési programjuk kialakításakor ezen iparág egyedi igényeit elsődlegesen veszik figyelembe. Ismertette továbbá a beruházás részleteit, melynek értéke 700 millió forint. Szolgáltatásaik közül kiemelte pozicionált- és színes fólia prégelest, a Braille-írás felvitelét a faltkartonokra és a magas színvonalú szín- és minőség-ellenőrzést.

Az ülés utolsó előadója Dely Andrea, az Europapier Hungária Kft. munkatársa volt, aki „FSC tanúsítványok a papírparban” címmel ismertette tapasztalataikat. Előadásából megtudhattuk, hogy a Rio de Janeiróban, 1992-ben

megrendezett ENSZ konferencia hatására alakult meg 1993-ban a Forest Stewardship Council (Felelős Erdőgazdálkodási Tanács) független szervezet, hogy globális szinten fellépjen a fenntartható erdőgazdálkodásért. Megtudhatuk, hogy az FSC tevékenységének központi eleme a tanúsítványrendszer terjesztése és üzemeltetése. Az előadás foglalkozott a papíripari termékek nyomon követésére kifejlesztett Felügyeleti Láncsal is.

Az FSC tevékenységének központi eleme egy a felelős erdőgazdálkodást igazoló tanúsítványrendszer terjesztése és üzemeltetése. Az FSC tanúsítvánnyal rendelkező erdőgazdaságok, pa-

pírgyárak és nyomdák elfogadják és betartják a szigorú szabályozást, és az általuk forgalmazott termékek megfelelnek a környezettudatos termelés feltételeinek.

A rendezvény befejezéseként elhangzott zárzó után a résztvevők jó hangulatú kötetlen szakmai eszmecsere-t is folytattak, megtekintve a konferenciát kiegészítő poszter szekciót, amely a szakmai és tudományos műhelyek legújabb kutatási eredményeit mutatta be.

Köszönjük az interjút és a „Papíripar” Olvasói és szerkesztősége nevében további sikereket kívánunk Bodrogai Ferencnek és munkatársainak.

Nyugdíjas-kirándulás Dunaújvárosba

Az Egyesület és a Hamburger Hungaria Kft. közösen szervezte meg május 13-ára az érdeklődők és nyugdíjas tagjai részére a dunaújvárosi új papírgép, papírgyár megtekintését. Egy teli kis busz indult Budapestről, néhányan közvetlenül ott csatlakoztak a csoporthoz. Így 23 fiatalos, szakmánkat szerető, jól ismerő vagy aziránt érdeklődő kolléga/nő sétált végig Dobóvári Zoltán vezetésével az udvaron és az üzemekben. Az élénk beszélgetés a buszon, a gyárban, az ebéd alatt, hazafelé a régebben nem látottak baráti üdvözlésével, a régi és az új közötti összehasonlítással, számos élmény

felelevenítésével, jókedvű véleménycserével telt. Mindannyian hálásak vagyunk a vendéglátásért, a szervezésért, a szakszerű vezetésért és az ismerős kollégákkal való találkozás lehetőségéért. A nem mindig örömteli hírekkel terhelt papíripari események között öröm volt látni a működő, korszerű gyárat, a vidám viszontlátott és új kollégákat, a sorstársakat. Minél többünknek és minél gyakrabban kívánunk hasonló, fásasztó, de élménydús napokat.

Köszönet jár érte.

Szöke András

